

De offentlige finanser 60 år ude i fremtiden er ikke et problem

Skrevet af

Sofie Holme Andersen
Cheføkonom

Der spekuleres i, om det offentlige har penge nok til fremtidens velfærdssamfund. Det er svært at finde belæg for andet.

Kontakt

Cheføkonom

Sofie Holme Andersen

📞 61 27 58 24

✉️ sha@ae.dk

Kommunikationschef

Jesper Kirkbak

📞 50 73 71 34

✉️ jk@ae.dk

De offentlige financers sundhedstilstand betyder noget for, hvor meget vi skal betale i skat, og hvor god velfærd vi kan få. Derfor ligger det af gode grunde også politikerne på sinde.

For nylig bedyrede Lars Løkke Rasmussen i et [interview med Avisen Danmark](#), at vi om mange år, når samfundet er blevet endnu rigere, end det er i dag, vil stå med den udfordring, at forventningerne til serviceniveauet vil være for høje til, at vi kan betale dem. Det vil sige, at en 85-årig om 20 år ikke vil slå sig til tåls med samme kvalitet af service, som en 85-årig får i dag, hvis hele samfundet er betydeligt rigere.

” *Det er altså en falsk præmis, når Lars Løkke siger, at der er brug for at ændre vores samfund grundlæggende, fordi der ellers vil være et stort gabende hul i kassen*

Cheføkonom Sofie Holme Andersen

Men hvorfor skulle vi ikke have råd til at lade kvaliteten følge med? Det afhænger af, hvor mange indtægter og udgifter, vi vil stå med i fremtiden. Til det bruger vi den finanspolitiske holdbarhed. Den finanspolitiske holdbarhed er en beregning over, om de offentlige finanser ser sunde ud, eller om der kommer et kæmpe hul i kassen i fremtiden. Der tages udgangspunkt i en befolkningsfremskrivning, mens beskæftigelsesfrekvenser, skattesatser og overførselsindkomstsudvikling forventes at være som i dag. Dermed har man et mål for, hvor mange indtægter staten får ind år for år.

I holdbarhedsberegningen antages det, at det offentlige forbrug er demografi- og velstandskorrigeret. Demografikorrigeret betyder, at hver gang der kommer en ekstra borger, så øges det offentlige forbrug svarende til, hvad de gennemsnitlige udgifter er målt ud fra borgerens alder. Når beregningerne er velstandskorrigerede, betyder det, at hver gang BNP vokser, så vokser det offentlige forbrug med.

Dermed kan man opgøre den offentlige saldo år for år og samle i et mål – nemlig holdbarheden. I maj blev holdbarheden opgjort til 1,5 procent af BNP af [Finansministeriet](#). Omregnet til nutidskroner svarer det 42 milliarder kroner. En positiv holdbarhed betyder, at der over hele beregningsperioden er flere indtægter end udgifter set over tidshorisonten frem til 2100.

Hvis samfundet ikke ændrer sig i forhold til antagelserne, vil vi altså i al fremtid kunne give alle borgere samme service som i dag. Men ikke nok med det, så kan vi også forbedre kvaliteten af velfærden svarende

til den realvækst, der har været i BNP. Det ligger i holdbarhedsberegningen, at der er råd til denne velstandskorrektion. Og i øvrigt have penge til overs – svarende til de 42 mia.kr. Det er altså en falsk præmis, når Lars Løkke siger, at der er brug for at ændre vores samfund grundlæggende, fordi der ellers vil være et stort gabende hul i kassen.

” *Vi kan sagtens tage en snak om, hvor vidt vi skal ændre vores velfærdssamfund. Men lige nu ser det ud til, at vi fint kan køre det videre som vanligt uden finansieringsproblemer.*

Cheføkonom Sofie Holme Andersen

Kan vi så være sikre på, at der i al fremtid vil være råd til den velfærd, der antages i beregningen? Nej selvfølgelig ikke. Der kan ske mange ting, som vil ændre på forudsætningerne. Det kan være, at man ønsker, at serviceniveauet vokser hurtigere end velstanden. Det kan også være, at befolkningen ønsker at have mere fritid, hvilket vil gå ud over realvæksten.

Det vil naturligvis få konsekvenser for holdbarheden. Men formålet med at lave holdbarhedsberegningerne er ikke at garantere, at man aldrig ud i al fremtid har taget højde for alle eventualiteter.

Holdbarhedsberegningerne kan bruges som et regnskab, hvor man kan se, om forskellige generationer efterlader et kæmpeproblem til fremtidige generationer. Det er pt. ikke tilfældet, tværtimod forventes der at være masser af penge både 30, 60 og 100 år ude i fremtiden. Vil man bruge nogle af dem til noget, befolkningen ønsker, så kan man fint gøre det. Har befolkningen ønsker, der ligger ud over, hvad der er råd til inden for de offentlige financers ramme, så må man løse den udfordring, når man kommer til den.

Det gjorde man f.eks. i 2006, hvor man lavede velfærdsaftalen, som fremtidssikrede de offentlige finanser. De offentlige finanser var dengang truet af, at levetiden steg, men folkepensionsalderen var fast. Pensionisterne fik dermed længere og længere tid på folkepension, hvilket betød stigende udgifter uden tilsvarende indtægter.

Vi kan sagtens tage en snak om, hvor vidt vi skal ændre vores velfærdssamfund. Men lige nu ser det ud til, at vi fint kan køre det videre som vanligt uden finansieringsproblemer.